

Список використаних джерел:

1. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник для студентів юрид. спец. вищ. закладів освіти / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.; За ред. професорів М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – Київ – Харків: Юрінком Інтер – Право, 2001. – 416 с.
2. Тацій В.Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві України: Навч. посібник. – Харків: Укр. юрид. акад., 1994. – 76 с.
3. Кримінальне право України. Загальна частина: Підруч. для студентів юрид.вузів і факультетів./ Г.В. Андрусів, П.П. Андрушко, В.В. Беньківський та ін. – К.: Юрінком Інтер, 1997. – 512 с.
4. Вітко О. Ю. Поняття об'єкта злочину / О. Ю. Вітко // Юридична наука. – 2012. – № 2. – С. 95-100.
5. Трубников В. М. Универсальное понятие объекта преступления / В. М. Трубников // Реализация конституционных принципов в законодательстве на современном этапе : материалы VII Международной научно-практической конференции, посвященной памяти академика В. Н. Кудрявцева (г. Белгород, 4–5 октября 2013 г.). – Белгород, 2013. – С. 513–525.
6. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.

Прокопишин Євген, слухач магістратури
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: професор кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Шалгунова Світлана Аполлінаріївна,
кандидат юридичних наук, доцент

ВІКТИМОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ КРАДІЖОК

При розгляді жертви крадіжок, як й інших злочинів проти власності, необхідно знайти відповідь на таке питання, як: в якому аспекті розглядати жертву злочину та її віктимну поведінку. При вивченні жертви корисливого злочину необхідно визначити, до якої класифікаційної групи вона відноситься, в залежності від способу викрадення. Л.В. Франк вказував на наявність такої проблеми, як «згода потерпілого», що потребує окремого вивчення [1].

Будь-яка цивілізована держава при вирішенні проблем, що виникають в житті її суспільства (економічних, політичних, культурних, ідеологічних та ін.), намагається створити та підтримувати відповідний механізм соціально-типового захисту пересічного громадянина, у тому числі й створення дієвої системи захисту та допомоги жертвам злочину. Все це безпосередньо пов'язано з формуванням правозахисного руху, який спрямований на захист жертви злочину. На жаль, в наші країни такий механізм не сформований.

Можна говорити про благодійні організації, що надають допомогу жертвам насильства в сім'ї чи торгівлі людьми, але захисту жертв всіх злочинів та механізму відшкодування державою заподіяної злочином шкоди не створено до цього часу. Держава не забезпечує і відшкодування винною особою в повному обсязі шкоди, заподіяної злочином. По злочинах проти життя та здоров'я особи іще якимось вирішується питання, але лише тоді коли потерпілий подає цивільний позов на відшкодування шкоди, а при вчиненні злочинів у сфері господарської, службової діяльності, комп'ютерних злочинів та інших – такого механізму немає. Вся увага правоохоронних органів спрямовується на особу злочинця, а не на жертву.

Корисливі злочини, і зокрема, крадіжки супроводжуються як матеріальними, так і моральними втратами жертви, і в цілому заподіюють значну шкоду населенню. Тим більше, зважаючи на те, що злочини проти власності складають 65-67 % в загальній структурі злочинності за останні роки. Потерпілі особи при вчиненні крадіжок страждають як від власної незахищеності, так і від розгубленості, почуття небезпеки, що їх оточує. Вирішення питання захисту від небезпеки вчинення крадіжок, на наш погляд, залежить не лише від віктимної поведінки потенційних жертв, а й від відсутності дієвого механізму захисту жертви злочину в Україні. Як свідчить проведене вивчення матеріалів кримінальних проваджень, жертви кишенькових крадіжок у 32 %, а квартирних – у 22 % поводяться віктимно, і самі сприяють створенню сприятливої обстановки для вчинення відносно них злочинів.

Серед основних віктимологічних рис жертви крадіжки можна виділити наступні, які мають домінуюче значення: 1) морально-психологічні риси особи (необачність, легкодумство, самовпевненість, нерозсудливість), 2) кримінальна ситуація, що є результатом процесу віктимізації. Можна говорити про взаємозв'язок віктимізації жертви та криміналізації особи злочинця. Якби жертва не створила сприятливої ситуації внаслідок своїх власних необачних та безпечних дій, то і злочинець би не вчинив злочин. Крадій і його жертва фігурують в соціальному процесі виникнення крадіжки і контролю за ними як суб'єкти, поведінка яких взаємообумовлена. Саме при такій ситуації на перший план виступають відносини потенційної жертви і потенційного крадія, що заподіюють шкоду першій. Кожна крадіжка має більш широкі межі, ніж окреслені кримінальним законом, оскільки в ньому не враховано варіанти мотивації та причинного комплексу особи злочинця, а також віктимологічних факторів.

Існує тісний зв'язок між злочинністю та віктимністю. Як вказує Г.Й. Шнайдер, 64 % людей, які в дитинстві та юності стали жертвами злочинів, у дорослому віці самі стають злочинцями, інші – лише у 24 % випадків [2, с.358]. Проведене нами вивчення матеріалів діяльності органів поліції (по дрібних крадіжках), ця теза цілком підтверджується. Необхідно зазначити і те, що жертви крадіжок, які самі стали злочинцями, у своїй протиправній поведінці постійно підвищують «градус злочину», і кожна наступна крадіжка

має більший розмір викраденого або більш коштовні речі.

Однак, в органах поліції України немає обліку рецидиву крадіжок, як і інших злочинів. Лише в інформаційних базах даних АРМОП ведеться облік осіб, які вчинили злочини по всіх категоріях, а ті, вина яких не була доведена з різних причин.

Таким чином, ми вважаємо, що потрібно створювати такі інформаційні бази даних, або доповнювати уже існуючі такими критеріями пошуку, за якими можна було б здійснювати пошук в них не тільки тих осіб, які вчинили злочини, а й причетних до вчинення злочинів. Все це дозволить своєчасно виявляти потенційних злочинців, які іще не сформувалися в особу стійкого чи злісного злочинця, і проводити з ними відповідну профілактичну роботу. Крім того, внесення максимальних даних про жертв крадіжок, які на цей час є найбільш поширеними злочинами, та викрадені предмети, дозволить більш ефективно проводити віктимологічну профілактику на індивідуальному рівні.

Список використаних джерел:

1. Франк Л. В. Потерпевшие от преступления и проблемы советской виктимологии : автореф. дис. д-ра юрид. наук : спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право» / Л. В. Франк. – М., 1978. – С. 13; Квашиш В. Е. Основы виктимологии. Проблемы защиты прав потерпевших от преступлений / В. Е. Квашиш. – М. : Издательский дом NOTA BENE, 1999. – С. 3.

2. Шнайдер Г. И. Криминология / Г. И. Шнайдер : пер. с нем. Ю. А. Неподаева ; под ред. и с предисл. Л. О. Иванова. – М. : Прогресс : Универс, 1994. – 501 с.

Цибко Владислав, курсант
навчальної групи ГБ-341 факультету
підготовки фахівців для підрозділів
превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: професор кафедри
кримінального права та криминології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Шалгунова Світлана Аполлінаріївна,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ І ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ (ст. 204 КК УКРАЇНИ)

В КК України передбачено кримінальну відповідальність за незаконне виготовлення підакцизних товарів та інше незаконне поводження з ними, за деякі інші злочини у сфері господарської діяльності. Чинне законодавство